

Опроштајна реч Зорана Видојевића
изговорена на сахрани Велимира Томановића
(4. априла 2013)

Тешко ми је, веома, говорити над ковчегом мог пријатеља Велимира Томановића. Свестан сам чињенице да и најпробраније речи не могу да допру до трагедије опроштаја заувек. Ипак, потрудићу се да кажем оно што сматрам најважнијим, пре свега о његовој личности.

Најпре моја дубока захвалност Вељи. Исказивао сам је и раније. Али сада ће бити најјача. Он је био човек, који је надмашивао ниво пријатеља. А то је велика реткост. Животно ме је задужио. Познавали смо се још из омладинских дана, када смо се с ентузијазмом и из уверења залагали за младост социјализма. Стао је иза мене онда када је мало ко то јавно чинио, када се радило о хлебу и материјалном опстанку моме и моје породице. Показао је практичку људску солидарност и саосећајност према мени. Пружио ми је искрену, вишеструку помоћ и подршку онда када су ми биле најпотребније. То се не заборавља. Нисам једини иза кога је стао у критичним животним ситуацијама. То је била једна од главних црта његове личности.

Веља Томановић је био образац доследно поштеносг човека. Никада и ниучему није могао бити купљен. У свему савестан, праведан и одговоран. Комуникативан, ведар и поштован. Сиротињског порекла, без згртачке жудње у било ком виду. Није ми познато да је икога увредио или повредио. Такође, никада није људе вредновао према националној, политичкој, или каквој другој припадности, него према карактерним својствима и стручним квалитетима. Такав, принципијелан, остао је током целог свог живота.

Докторирао је на Правном факултету у Београду. Његова дисертација високо је оцењена. Највећи део свог радног века провео је у Институту друштвених наука у Београду. Ту је стекао звање научног саветника и дуго био успешан управник Центра за социолошка истраживања. У професионалном смислу највише се бавио социологијом образовања и младих. Био је један од пионира у научним истраживањима те проблематике у нас. Оставио је вредне и широко цитиране студије из тих области науке. Као аутор запажених радова учествовао је на више научних скупова, укључујући и неке међународне.

То је само груба скица његовог професионалног животног пута. Може се још много тога навести. Али, комплетност и аргументација у приказу тог пута сада нису најважнији. Оне су потребне за неку другу сврху. Овом приликом од кључног су значаја дубља мерила вредности човекове. Професија и све што је везано за њу остају у позадини онога што је суштинско за свачији живот који се неминовно окончава. А то суштинско се препознаје посредством питања какав је ко био човек, по чему га се првенствено сећамо. Са сигурношћу кажем да је Велимир Томановић био човек који се у оном најважнијем, у људскости, у високом степену континуирано доказивао. Није било моралног пада код њега. Био је добар, у најдубљем значењу те речи, саосећајан и племенит. То је најважнији траг који иза њега остаје. У томе се сједињују и поштовање, и памћење и утеха.

Сматрам да ми је дужност да то нагласим, без патетике, коју ни он није подносио и која унижава опроштај ове врсте. Али са жаљењем, личном погођеношћу, које тај опроштај производи.